

ВІДЕОЗАПИС ЯК ЕФЕКТИВНИЙ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ЗАСІБ НА ЗАНЯТТЯХ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Мета цієї статті — узагальнити перший досвід та сформулювати деякі попередні зауваження щодо використання на практичних заняттях з іноземної мови відеозапису як однієї з відносно нових форм навчання та виховання студентів. Пропоновані узагальнення ґрунтуються на відповідній цілеспрямованій роботі викладачів кафедри німецької мови, які протягом двох останніх років здійснювали відеозапис у групах поглибленого вивчення німецької мови на I—III курсах. Аналіз результатів дозволяє відзначити такі моменти:

1. Використання відеозапису сприяє оптимальній реалізації навчально-виховних цілей, насамперед на заняттях, побудованих у формі завершальних дискусій з тієї чи тієї теми чи блоку тем. Такі підсумкові обговорення доцільно готувати за допомогою вивчення нових кліше ведення дискусії та аргументації власної позиції, визначення дискусійних питань та певного розподілу ролей між студентами, встановлення часових меж тощо.

Саме така підготовча робота (2—4 тижні) — і особливо за перших спроб — є важливою передумовою застосування відеозапису, адже досягнення студентами відчуття успіху (що є кінцевою метою будь-якого методичного прийому) пов'язане тут з подоланням певної психологічної невпевненості.

2. Ефективність відеозапису і сам сенс його застосування суттєво обумовлюються раціональним розподілом тривалості заняття на безпосередньо відеозапис частини практичного заняття та перегляд і обговорення (коментування) знятих матеріалів. Доречним у цьому плані уявляється співвідношення 3 : 2.

Залежно від ситуації викладач має скерувати коментар попереднього відрізка заняття на найбільш важливі, на його погляд, аспекти. Це можуть бути питання володіння мовними закономірностями (виправлення типових помилок, відповідність лексики тематиці заняття, використання певних лексико-граматичних моделей і т. ін.) або ж проблеми загальної поведінки (враження від виступу та його переконливість, міміка, реакція слухачів тощо). (Цей останній момент значною мірою залежить і від уміння оператора вдало поєднувати під час знімання кадри з виступаючими з картинками слухацької аудиторії.)

3. З урахуванням зазначеного вище відеозапис уявляється як дієвий засіб самоконтролю студентами власних мовних знань та їх стимулювання до певних мовних і загальних норм поведінки. Саме в такому розрізі вбачається пріоритетна можливість і доцільність його

застосування на заняттях з іноземної мови. Цей активний характер відеозапису, його спрямованість на зворотну реакцію впливає на зростання інтересу студентів до певних (приміром дискусія) форм проведення занять, помітно стимулює їх самостійну роботу та спонукає до активності у виконанні аудиторних завдань.

Уміле застосування відеозапису дозволяє протягом заняття залучити до участі у мовленнєвих актах практично всіх студентів групи, створює передумови для самокритичної оцінки та позитивного сприйняття сторонніх критичних зауважень.

4. Роль викладача у використанні відеозапису може бути різною і залежить насамперед від мовної підготовки (рівня знань) та ініціативи студентів, а також організаційної форми самого заняття. Однак і в активній та «самокерованій» групі він не має права на пасивне спостереження як, приміром, у ході тематичної дискусії, так і протягом обговорення знятих матеріалів. Навіть за мінімального втручання в комунікацію студентів викладач має постійно занотовувати свої (позитивні та негативні) зауваження та шукати форми (індивідуальна співбесіда, спеціальні практичні вправи) доведення їх до студентів.

М. В. ГОЛОВКО, канд. пед. наук, ст. викладач кафедри педагогіки та психології КНЕУ

ЕТАЛОННІ ВИМІРНИКИ В СИСТЕМІ КОНТРОЛЮ

Серед важливих педагогічних проблем середньої та вищої школи, які хоч й досить активно розробляються вченими-методистами, але на сьогодні залишаються актуальними, є проблема контролю та оцінювання навчальних досягнень. Пов'язано це зі зміною освітніх пріоритетів та новими вимогами, що ставляться до рівнів фундаментальної та професійної підготовки учнів та студентів, а також до якості освітніх послуг, що надаються освітніми закладами.

Сучасні вимоги до контролю стосуються в першу чергу забезпечення його *стандартизації та уніфікації, об'єктивності, надійності, достовірності (валідності), демократичності*.

Об'єктивність як одна з важливих умов реалізації контролю досягається за умови встановлення еталонів контролю. Відповідно до таких еталонів розробляються завдання (наприклад тестові) еталонного характеру. Зміст еталонів має ретельно підбиратися, а відповідно до нього розроблятися система критеріїв оцінювання. Цю систему потрібно чітко повідомляти учням (студентам) на початку вивчення предмета (курсу). Об'єктивність контролю залежатиме й від уміння учнів (студентів) адекватно співвідносити свої навчальні досягнення з еталоном. Це своєю чергою сприятиме прозорості та демократичності контролю.